

Adagio

Úgy szálljon hozzád ez a dal,
Mint csillag fénye alkonyórán,
Szelíden,csöndesen mosolygván,
Te szép, te kedves, fiatal:
Úgy szálljon hozzád ez a dal.

S úgy szálljon hozzád ez a dal,
Mint hófehér galamb az estve,
Fáradtan enyhelyet keresve,
Míg csöndben zörren az avar:
Úgy szálljon hozzád ez a dal.

Ne legyen soha ez a dal
Búgó siráma bánatomnak,
Én hordozom csak, én tudom csak.
Sugaras, rózsás, fiatal:
Mint te, olyan épp ez a dal!

(A legnagyobb poéta...)

A legnagyobb poéta nem lehetnék,
Hiába írnék minden verset én.
Ki versenyez az Élet remekével?
Egy szép leány a legszebb - költemény!

Első szerelem

1

Pár ábrándos dalt mondtam el felőled
Félig sottogva, félig elzokogva,
De érzem, ott él minden szenvedésem
És boldogságom ez apró dalokba'.

S ha majd belőlem néma álmodó lesz,
E dalt mind, mind a szívemre tegyétek,
Hadd illatozza be a sírt szerelmed,
Hadd legyen édesebb az örökélet!

2

Mondják!... Sok mindent mondanak
Felőled, szépem, angyalom,

Hogy tőled elszakítsanak
S én mosolyogva hallgatom!

Legyen bár tenger a hibád,
Én soha észre nem veszem.
Te mindörökké szép maradsz,
Miként az első szerelem!

3

Tudod-e, édes, hogy szeretlek,
Tudod-e, mi a szerelem?
Oh hallgasd meg a vallomásom
És jöjj el, jöjj el énvelem!

De nem! E vallomással, érzem,
Örökké adós maradok
És ti örökké búsak lesztek,
Ti édes szerelmes dalok!

4

Az én szerelmem nagy titok,
Megsúgni sem merem
És mégis, mégis, mindenségem
E titkos szerelem!

A gyönyörűség, fájdalom
Mind elszáll csendesen,
De bár titokban, rejtve, némán
Megél a szerelem!

A legszebbnek

A legszebb dalt, mely bennem él,
Elmondom néked egyszer,
Nem ég majd benne szenvedély,
Szívemben fáradt béke mély,
Mint alvó sarki tenger.

Emlékek északfénye még
Gyúl majd fölötte búsán,
Ó mert én annyit szenvedék
Lángolva, könnyem hullt elég,
Ormokra vitt az útam.

A legszebb dalt ott zengem el,
A csillagos magosban,

Hol szívünk halkan ünnepel,
Hol minden biztat és emel,
Hol üdv van, diadal van.

A legszebb dal strófáiból
Bús lelkem száll az égbe,
Lelkem a megtört, megtiport,
Mely hasztalan lángolt, vivott
S most azt dalolja: Béke!

Tündér Ilonának

Hintsen utadra mindenütt a végzet
Fehér rózsákat, szép, fehér leány,
S úgy szálljon csak bú szűzi homlokodra,
Mint sugaras mezőre enyhe árny.
Legyen könnyű tánc életednek útja,
Melyet kísér üdvösség halk zenéje,
S ha menni kell - fehéren és mosolygón,
Mint hulló csillag - úgy suhanj az éjbe!

Lelkednek fényes, hófehér palástját
Ne illethesse soha céda vágy,
Csak szent fohászok érintsék szelíden,
Mint napsugár a szűz havas havát.
E dal is ily szent. Szépséged bűbáját
Titkon merengő költő szíve adja.
Örök szerelmem hervatag virágát
Tűzd mosolyogva hullámos hajadba!

Nietzsche

Magányos úton a magasba törve
Köszöntelek, termékeny álmodó.
Bohócsipkáját dobja rád a törpe
S vakon ugráljon az örök gödörbe:
Nekem Te vagy az utat mutató!

Komor eszméid alpesorma szédít,
De a magasból szebb ez a világ,
S ki töretlenül törtet fel az égig,
Felejtí útja meddő meredékit,
Melyen véreből nyílhat csak virág!

Ó szép voltál völgy, te szelíd szerelmes,
Hová szívem még halkan visszavon,

De a magasság egyre kedvesebb lesz,
Oly jó közel a kéklő végtelenhez,
Nevetni a leküzdött tájakon.

S ha fölzokognak a letűnt szerelmek
S fölzokognak az elmúlt tavaszok:
Mint tört játékán elméláz a gyermek,
Felejték balgán küzdést, győzedelmet,
Csak azt tudom, hogy egyedül vagyok!

Ofélia

Míg Hamlet úr komor gyásszal vívódik
És fölharsog a nagy tragédia,
Sírjába süllyed szomorún dalolva
A szép, fehér Ofélia.

Ez Hamlet úr titkos tragédiája,
Hogy amíg rátör egy ádáz világ,
Nem látja meg a búsán rámosolygó,
A szép, fehér Oféliát!

Gotterhalte

Imádtam mindig a művészetet
S lelkem gyönyörrel hintázott örökké
Hullámmain a klasszikus zenének.
Beethoven, bár Bécs adta, elragad,
S Wagner, bár lelke német, elvarázsol.
Hiszem, hogy a művészet tiszta vallás,
Melynek nemes, hódító kultuszában
Szövetséget köt minden érező szív.
- Csak egy zenét nem állhattam soha,
Csak egy zenét, amelytől lomha vérem
Arcomba szökken s szégyen és harag
Kettős villáma cikázik szememben.
Csak egy zenét, amelytől szörnyű rémek
Tolulnak égő agyvelőmbe rögtön;
Bitók, bitók és hóhérok s lakájok!
Ó szép e zene, mondják. Ámde szebb
A tört sóhaj a haldokló ajakról,
Amely szabad hazáért száll az égbe!
S bár klasszikusnak mondjad e zenét,
Összhangját rontja a halálkiáltás,
A puskadörgés, árvák, özvegyek

Hangos keserve és - *a síri csend is,*
Amelybe egykoron beléveszett!

Elégiák

Az alkonyati órák az enyéme,
A borongásos alkonyati órák,
Mikor az esti szél elégiái
Az altatót dudolják.

A kedves őszi rózsák az enyéme,
A szomorún mosolygó őszi rózsák,
Mikor a nyárutó elégiái
A hervadást susogják.

Az elválás órái az enyéme,
A sejtelmes, rejtelmes végső órák,
Mikor az élet halk elégiái
Szerelmek, álmok alkonyát dalolják.

Budapesti ős

Sötét aszfalt. Őszi regg ólmos árja
Az aprókockás térre leszakad;
Hajnal fakul az esős éjszakára,
Már látom a komor, nagy tűzfalat.
Ködtől kopottan, ablakomra szállva,
Két esett veréb álmosan fecseg,
Lelkem kiréved a foszló homályba,
- Maradjatok itt, szürke verebek!

Valamikor a pitymallat sugárát
Ujjongva lestem iratos mezőn,
Hús szél borzolta nagy kalászkok árját,
A nap mosolygott és rá repesőn
Mennybéli kórus zendíté imáját
S a rét, az ég száz színben reszketett.
Most? Búsan zizegnek a villanylámpák,
- Maradjatok itt, szürke verebek!

Mintha minden gyász, amit általéltem,
Csöndes titokban fojtogatna most,
Mintha a ködök e magányos téren,
Lelkembe hamvaznák a bánatot,
Mely kihalt utcák során tovalézeng,
Mely szitáló közönnyel csepereg,

Magam vagyok ébren. Most ki se véd meg,
- Maradjatok itt, szürke verebek!

Rekedt a hangom. Nincs pacsirtadal már,
Csak álmodom mezőkről, éjszaka.
És fényt lopok kihamvadt alkonyatnál,
Oh én vagyok a szürkeség maga!
Olyan, miként ti. Villamos rohan már,
Fölbúg, sikongat! Lelkem átremeg,
A nagy kórusból csak e hang maradt már,
- Ti is elszálltok, szürke verebek!

Vita nuova

Örök tavasz,
Te sugároztad fényedet felém,
Életem reggelén.

Szabad jövő,
Hajnalod áradt mosolyogva rám,
Gyermekkor alkonyán.

Csendes múlás,
Mely eszmelángot hamuvá temet,
Ez fojt most engemet.

Lassú halál,
Mely a nemlétbe csöndesen halad,
Álmomból ez maradt!

*

Emeld fel homlokod,
Kevély lélek, magasra törtető,
Dús eszmeforrás, szökj elő!
Enyém a diadal!
Bár minden vágyam semmiségbe hulljon
S minden öröme végalkony boruljon.
Örök tavasz,
Szabad jövő,
Mely behavaz,
Mely jöve jó,
Enyém, míg bennem egy parányi élet
Szikráját rejti a végtelen égnek,
Míg szebb világot tükrözik ragyogva,
Míg nézhetek a hívó csillagokra!

Efemeridák

A nevető nap fényes melegében
Tiszavirágok szürkülnek a szélben;
Szőke víz árja szeretően néz rájuk.
Tiszavirágok, hej, tiszavirágok!

Övék a mának édes, röpke násza,
A pillanatnak gyönyörűjongsága.
Szeretve hagyják itt e szép világot.
Tiszavirágok, hej, tiszavirágok!

Nekem is szólt a gerlekacagás már,
Tavaszi mámor engem is megszállt már,
De szívem gyáván, bambán félreállott,
Tiszavirágok, hej, tiszavirágok!

Milói Venus

A legszebb asszony - bús márványban élve,
A földi szépség istennő csodája,
Derűs habokból fönsséggel kiszállva,
Dél napja csókolt egykor fényt fejére.

A századok hozzá rajongva jönnek,
Felé fog szállni vágya jövődőknek,
Heine legszebb könnyét sírta rája,
A Végzet is, kit megbűvölt a bája,
Megengedte, hogy szép legyen örökre,
Csak büntetésül - karját összetörte!

Dal a rózsákról

Most siratom az én ifjúságom,
Mikor minden virul a határon,
Mikor nyílik boldogan mosolygva
Nyári rózsá, piros nyári rózsá.

Tizenhat év fényével szívemben
A mosolygó őszről énekeltem,
De akkor még nekem is nyílt volna
Nyári rózsá, piros nyári rózsá.

Beköszöntött már a lelkelem ősze,
A bú néki régi ismerőse,

Ahol járok, mintha hervadozna
Nyári rózsá, piros nyári rózsá.

De azért csak megleszek én szépen,
Rózsám is lesz nemsokára nékem,
Hűen, némán borulsz majd síromra,
Őszi rózsá, fehér őszi rózsá!

Kérdések

Mért van az, hogy aki mélységedbe láthat,
Aki egész szívvel méltóan imádkhat,
Azt te vaskezeggel durván eltaszítod,
Lángoló szerelmét gyűlöletre szítod.
Mért van az, te zsarnok, te gyönyörű élet?

Mért van az, hogy aki önlelkét tagadva,
Cédán veti testét hiú forgatagba,
Azt te lány szelíden simogatod szépen,
Örömei virágát kelted a szívében,
Mért van az, te zsarnok, te gyönyörű élet?

Mért van az, hogy én is tiporva, tagadva,
Áhítatos ajkkal hallgatok szavadra,
Hogy bár rámtapostál, csókolom a képed,
Örvényekbe dobva álmodom a szépet,
Szeretlek, imádklak, te gyönyörű élet?

Augusztus

Sötét szemem az éjbe réved,
Köszöntelek, dús álmú élet!
Ott künn a rózsák násza van ma:
Az örök vágynak diadalma!

Az éj szerelme szerteárad,
Mámor ölébe hull a bánat,
Halk dal száll, száll, erőre kapva
És szilaján törtet az agyba.

S a szentiváni boldog éjjel
Szűz fátylát oldja, bontja széjjel,
S én álmodom gyönyörűt, mélyet,
Felüled Élet, Élet, Élet!

Művészet

Kemény haraggal összeront a síkon
Két ércbeöltözött, sötét lovag
S míg csillagokat rúgnak a lovak,
Megindul a tusa, döntően, írtón.

Két lélek minden hősisége meggyül
S mint villámos tűz, csattan jobbra, balra,
Kigyúl szemükben a csaták haragja,
De nem rezzennek sárga félelemtül.

Ütemben cseng a kard, ám íme roppan
Az egyik vért, megdől a ló a porban,
S a kard, hulló csillagként száll szökellve

S az elbukó, míg ajka vérbe lábbad
S szemére száll már szárnya a halálnak,
Írighy szól: "Művész vagy, Istenemre!"

Herakles

Mosolygó hérosz: irigyed s imádód,
Borús örömmel nézek én reád.
Nem ismeréd a meddő, méla álmot,
Szomjas szíved csak új merésre várt!

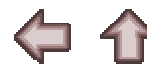
Izmos tagokkal mérted ezt a földet,
Viselte vállad a világot is
S bár megkarmoltak ádáz, sanda szörnyek,
Dicsőülés volt elmúlásod is!

Győztél. S amint a csillagos hegy ormán
Már elcsitult a vívódás, a kín
S árnyad suhant szűz Niké szárnyain:

Lelked utolszor szétnézett mosolygván
A földön, melynek vércsíkkal szegett
Porába dőlt száz dölyfös ellened...

Shakespeare

A kandallóban égnek a hasábok,
Már itt az alkony. Isten véletlek

Napfényes erdők, tavaszi szelek,
Szép ifjúság, te rakoncátlan, álnok!

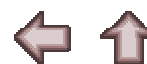
Már itt az este. A szőlőlevél is
Pirosra vált, az ég is rózsafényes,
- Az elmúlás ez, az emlékezés ez -
Már itt az este és már itt a tél is!

Motoszkál még fejében egy-egy ének,
Szelíd szonettek, mennydörgő szavak,
Melyekre taps reng és zeng száz ajak.

A kandalló kiégett. Itt az éjjel.
S a vak sötétben végsőnek világol
Két szép szem napja múltak tavaszából.

Ábrányi Emilnek

A Cézár ellen írt költeménye alkalmából

Horatius is Cézárról dalolt,
Művészi hévvel, hittel, lelkesedve,
De Cézár akkor népe sarja volt,
Népével egy volt óhajta, kedve!
- Nem Róma ez! Cézár dicséretére
A vértanúkról mond itt dalt a bárd,
Horatius, ha már kevés az óda,
Philippinél hal, áldva a hazát!

Ó nagyszerű kép Róma hősisége,
Egész világ lábánál haldokol,
De nékem szebb vagy, vértelen szabadság,
Mely nagy szívekben, ott uralkodol!
Bitor hódítás nem tapadt reánk még,
Csak egyet kért e nép: *az igazát!*
A haladás lengette lobogónkat;
Világot védtünk: védve e hazát!

A haldokló Cézárok ünnepén
A lángoló költőnek gratulálok,
Eszmék után szomjúzó nép szivén
A költők lesznek mostan a királyok!
Remegő cárok a népnek rikoltják
Az "Ave Caesar" búskomor dalát,
A fenséges nép visszavívja végre
A Cézároktól bitorolt hazát!

Nevenapján

Ma, mikor leszáll a nyárutói éjjel,
Sírból is kiszálló szilaj szenvedéllyel,
Álmodó gárdája kirobban a rögnek,
A Kossuth sírjához őrt állani jönnek.

Vértanúk, honvédek, a piros sipkások,
Megszegik egy éjre örök álmodásuk,
Mind előrobognak, szárnyain a szélnek,
Tisztelegni híven a nagy népvezérnek!

És a síri gárda hadvezető lelke,
Egy haloványarcú, fiatal levante.
Csillagos dicsőség hinti fényét rája:
A világszabadság költő katonája.

És ama szent sírnál, körülfonva büszkén,
Föllobog a lelkük, a holt lelke üszkén,
S mint tavaszi szélben dúdolgat a nyárfa,
Rákezdenek hévvel arra a nótára.

Mikor elhal a dal, az az ifjú ember
Odalép a sírhoz boldog szerelemmel.
És az áldott rögre szilaj gyásszal hullva,
Bűvölőn zokog föl eltemetett bújja.

"Népvezér eljöttem! Én vagyok a költő,
Magyarság hírének örök szárnyat öltő -
Nem tudok pihenni! Valami fáj, éget:
A legszebb dalomat nem mondtam el néked!"

Dalba fog. Hallgatja a föld is, az ég is,
Üdvösségben reszket a nagy mindenség is.
Lenn a nagy halottnak porló szive dobban,
Fiatal gyönyörben, tavaszi mámorban.

És a nagyszerű dal átszáll a világon,
Zsarnokok szívébe mint lidérces álom.
Igaz lelkek látják, büszkén mint dereng Ő,
Az Ember új napja: a szabad jövőndő!

Egy régi nőnek

A múltak májusába
Eljössz-e még velem?

A múltak májusába,
Mely csupa szerelem.

Az én holt ifjúságom
A legszebbik halott,
Az én holt ifjúságom
Vígán föltámad ott.

Az én tűnt édenkertem
Csupán neked terem.
Az én tűnt édenkertem
Az első szerelem!

Haláltánc

Ki hallotta a temető dalát?
Fojtva, sikongva szól,
A föld mélyébe ásott árva vágy
A horpadt hant alól.

Ki hallotta a temető dalát,
A szűzek énekét?
Remegőn, meddőn föleseng a vád
Termő élet, feléd!

Szívem: dalos, virágos temető
Ringasd a holtakat,
Ti árnyak, álmok, vágyak, átkok
Csituljatok alatt!

De profundis

A mélyből jöttem. Vár rám a magas,
A diadalmas, a tűzsugaras.

A mélyből jöttem, az égbe török,
Vár rám az élet, a boldog, örök.

A mélyből jöttem. Ott minden sötét,
Ott örököltem gyászok örökét.

A mélyből jöttem. Ott fojtó a lég,
Mindig sötéten, egyedül valék.

A mélyből jöttem árván, szomorún,
Hogy átvergődjem az örök borún.

Hogy születésem gyászán győzve én,
Meghalni tudjak az élet hegyén!

Hajnal

A tegnapot most váltja föl a holnap.
Sötéten silbakolnak még a fák.
Az út köves, házszegte pusztaság.
Utolsó fénye húny a csillagoknak.

A karavánja jár e pusztaságnak.
Némán söpörnek. Ködbe vész a por.
Halk hamvazás dereng az ég alól.
A nap, a nap! súgják a sanda árnyak.

És gyors ütemben ébredez a forma,
A szín, a hang - dóm és gyár büszke orma
Az égbe barnul és dalolni kezd.

Harang és kürtő szólal, a siket,
Vak éjszakát riasztva hosszú jajjal.
Az élet fölzeng: itt a drága hajnal!

Cézár halála

Meghalt a Cézár. Kongva-bongva bűgött
Nagy Róma tornyain a gyászharang,
De a szorult bús szívek mégsem érték
A ceremóniás és zagyva zajt.
Gyászolt az udvar, ámde a szegény plebs
Az őszfejú zsarnokért mégse sírt.
S amíg örült a nép, őt eltemették
Az ősi spanyol etikett szerint.

Meghalt a Cézár. A nagy kripta-ajtó
Zörögve zárta el hűlt tetemét
És lelke fölsuhant a kék magasba,
Ahol a mennybolt gyémántfényben ég.
Két szolga tárta föl aranykapuját,
De szíve vert remegve és vadul
És arca elsápadt, hogy föltekintett -
A trónon ült a mennydörgő Hadúr.

Hadúr fehér szakállát símogatta,
Szólt nyájasan: - Jőjj csak fiam közel,
Adj számot a sáfarkodásaidról!

Téged küldöttelek népemhez el...
Adtál-e balzsamírt égő sebére,
Mikor jogért emelt kevély szavat?
Viselted-e gondját ama hazának,
Mely megtörik, de akkor is szabad?

Beszélg, fiam! Vaj' röpköd-e honodban
Az égre vijjongó kevély turul?
Szerettek-é az árvák és szegények,
Míg tégedet ismertek ott urul?
Kezedben, mondd, igaz volt-e a mérték,
Segítettél-e Róma nagy sebén? -
Tisztelted-e a rómaid, beszélj csak,
Mert - tudd meg - ez a büszke nép enyém!

Nem szívta-e ki a vérét, velőjét,
Mikor remegve haladásra tört?
Álnok mosollyal, kétszínű kacajjal
Nem enkezed emelte rá a tört?
Hogy kért a római nép milliója
S egy szent imádság sírt az ajkakon,
Nem mondtad-e önhitt, üres beszéddel:
"Dólj porba Róma, mert én akarom"?

Beszélg, fiam! A héroszok hazáját,
A büszke Rómát megbecsülted-e?
Mi volt előtted szentebb: a lakáj-nép
Vagy a nagy millióknak élete?
Hizlaltad-e a gyávák légióját,
M megbüntetted-e a tányérnyalót,
Szeretted-e a büszkét, a nemest, jót
És nemcsak azt, ki gyáván meghajolt?

Nem állt-e így előtted Róma egykor,
Ki büszke arccal kérte a jogát?
Hallgattad-e fájó panaszszavuk, te
Cézár valál, vagy aljas porkoláb?
Törtél-e nemzetemnek életére,
Féltél-e, hogyha rácsapott veszély?
Nagy népbíró úr, nemzetek vezére,
Mi jót tettél, míg úr valál? Beszélg!

Várt, várt Hadúr, de Cézár szóotalan volt,
Remegve összekulcsolá kezét,
Fehér színű ajkán ijedt zavarban
Félelmesen vonaglott a beszéd.
Hadúr dühödten toppantott a lépcsőn
S csak a szemével mondá meg neki,
Hogy hallgatása szóotalan ítélet
S ne védekezzék - úgyis ismeri.

S villámhajtó ujjával sötéten
Kimutatott a csarnokok felé,
Hol rőt bíborban állt a tűzkemence,
Amely az elkárhozott lelkeké;
S teremrázó léptekkel elhagyá őt...
S magába' volt a cézárok fia.
Ő is körültekintett, majd elindult -
És véget ért az audiencia...

Az örök visszatérés

A hindu bölcsesség nyugodtan így beszélt:
Nirvána szent köde örök ölébe zár,
Nirvána szent köde, mely minden lényre vár,
Mely álommá teszi az Időt és a Tért!

Álomnak árnyai bolygunk mi ideleln,
Hol minden változó, örök csak a mulás,
Árnyak, kiket a lét Álmokkal fölruház,
S ez Álom: a remény, emlék és szerelem.

S a büszke tudomány, amely alázatos,
Szomorún válaszol: Nirvána is mese,
Vigasztalás neked, ember, nincs semmise,
Sebedre örök írt az elmúlás se hoz.

Örök minden atom és minden fájdalom,
Volt minden ideleln, mi ezután leszen;
A gyász és a vigasz, halál és szerelem;
Mindig föltámadás van mindenik napon.

Az örök haladás: dicső agyrém csupán,
Örök forgás e lét; az állat visszatér,
Vasketrecébe zár az Idő és a Tér,
Agyad meddön eseng a Nirvána után!

Édesanyám

I

Ha lesz dicsőség, mely fejemre fonja
A mártíromság büszke pálmaágát,
Ha ünnepelnek s megszeret az élet,
Míg a nem ismert mámor üdve jár át:
Fölvillanó szemekkel én csupán csak
Téged kereslek, szenvedő madonna,

Bús özvegyységnek áldott hordozója,
Anyám, fölnézek a te homlokodra,
Hol a dicsőség koszorúja helyett
Nehéz robotnak ráncait találok,
És fölteszem rá büszke áhítattal
Ujjongó dallal minden szál virágom!

S ha káprázattá foszlik a dicsőség,
S örök robottá, ami alkotás még,
Ha mindhiába tenger küzködése,
Ha én is, én is szürke árnyra válnék,
Bár fájna, hogy az álmaim kivesztek,
Hogy nincs, ki rózsát bús utamra hintne,
Mevígasztalna, hogy érted rajongtam,
És érted lettem olyan árva, mint te!

II

A lelke: lelke. Mélázó, borongó -
És benne sok dal él, titokba zsongó,
El nem dalolja, rejtegeti mélyen,
De én szeméből valahogy kinézem.

A lelke: bánat! Annyi minden érte.
Nehéz özvegység rászakadt fejére,
S míg én betegen, búsán tovább éltem,
Ő imádkozott és szenvedett értem!

A lelke lelke! Ő mind nékem adta
Mi benne szín, fény. Én áldom miatta
És el nem sírt könnyűit dalba sírom
És el nem mondott bánatát megírom!

Az élet hegyén

Mondotta Jézus: "Le a völgybe nézz,
Ott vergődik a fáradt szenvedés.
Míg könny pereg, vér foly, míg ide téved
Egy tétova sóhaj: én addig élek!"

Így szólt Zaratusztra: "Fönn a hegyen
Vívódik a Nagyság, bús idegen,
Míg vágy fogan, mámor gyúl, ide téved
Egy pogány ujjongás: én addig élek!"

És monda Jézus: "Míg ide jutott,
Miért borult el fényes homlokod?"

Szólt Zaratusztra: "Titkos szenvedésben,
Melyet meggyilkolt az én büszkeségem!
De a te lelked szomorú miért lett,
Szomorú mindhalálig?"

És Jézus szól, míg szava könnyre válik:
"Az öröm miatt, mit megölt hitem!
És hogy nem ért bennünket senkisésem..."

Egy fiatal öngyilkosnak

Boldog halott. Vád és virág takar.
Eljátszottad az életet hamar.
Álmodni tudtál, felébredni nem.
Szíved - a boldog - íme már pihen.

A kishitőség káromol s imáz,
De téged már nem bánthat semmi láz.
Nem hallod irigy bánatom szavát,
Élő szívemre visszahull a vád.

Kontárja az életnek, én szegény,
Mélázom a szerencse végzetén,
Mely néked üdvöt és halált adott,
Nekem csak meddő, tengő bánatot.

Én bölcs bolond, ki holt eszméknek él
S fölötte a teremtő szenvedély
Elszáll ijesztő üstökös gyanánt:
Tanulnék tőled életet, halált,

De késő már a boldogság nekem,
E rózsaujjú, ifjú idegen,
Ha megtalálna, elfordulna tán
És megriadva nézne vissza rám.

Kiss Józsefnek

Öreg poétám, te kis szürke ember,
Az októberi bús alkonyaton,
Amint itt gubbasztunk égő szemekkel,
Életed titkán csügg gondolatom.

Ó mennyi dallamtól zsongott a lelked,
Hogy szórta szíved fényét, melegét.

Örök tavasznak illata belengett,
Örök hír szárnya csattogott feléd.

Pogány mámortól hányszor ittasultál,
E kurta élet hány tapsot adott
És mennyi gyászt, kudarcot és lemondást,
Meddő borongást, tenger bánatot.

Mégis szívedben bizton élt a sejtés,
Hogy a te dalod nem halkul soha.
Hogy benne fog ujjongani, zokogni
A jövődség gyásza, mámore.

Fejedre hinté közöny és gyűlölség
S a szálló idő az örök telet,
Ó de szívedben százszor színesebben
Bontja rügyét a tündér kikelet!

Alkonyati órák

Alkonyati órák, ti vagytok enyéme,
Mikor rózsafényben fölragyog a lélek
S múltak tavaszából egy dal erre téved.

Ti vagytok enyéme, alkonyati órák,
Mikor enyhe bánat bársonya hajol ránk
S pompázva kinyílnak a nagy álomrózsák.

Így szeretnék egyszer e tájról elmenni,
Színből, fényből oda, ahol szürkül a semmi,
Madárként az ágon, dallal elpihenni!

Ó, de addig várnak sötét őszi éjek,
Lehervasztott vágyak, lekaszált remények,
Míg örök borúval tart e kurta élet!

A hegyi beszéd

A Genezáret holdfényes vizén
Mint néma hattyú, halkan ring a csónak,
Fáradt halászok félhangon dúdolnak.
A Mester arcán boldog égi fény.

Ragyog a hegy ezüstös glóriában,
A ciprus bűvös illatot lehel,

A hold az ég tetőin vesztegel,
Köröskörül tavaszi újulás van.

Szöllő virágzik dús lankásokon
S a kékes árnyból, távol ormokon
Nászdala bűg az ittas gerlicéknek.

A földre ráborul egy mély igézet,
Jézus lehúnyja nagy, sötét szemét:
Halkan fölcsendül a hegyi beszéd.

Nagyvárosok magánya

Ismeritek a bérházak magányát,
Kongó szobák sötétes odvait?
Minden oly álmos, bágyatag, avitt,
Komor falon a járók árnya száll át.

Ismeritek a bús vasárnapot,
Mikor távol zenén álmodozva,
Sötét óráknak nincsen vége, hossza
S álmot szövünk, mint hálót szó a pók?

Ismeritek az őszi éjszakát?
A nagy udvar mélyén platánfa gyérül,
Álmodozva lustán fényrül, színrül, égrül.

S míg elfog a derű nosztalgiája,
Zokogni hallod halk eső dalát
S elalszol fáradt gyásszal, összefázva.

Pilátus

Pilátus mondá: Én téged szeretlek,
Te nagyszemű, te szomorú eretnek,
Beszéded formás, ékes és velős.
Oly idegen és mégis ösmerős!

Sokrates szólt így és Virgil dalolt.
De igazságod mégis csak koholt!
Az istened szép és eszményi tiszta,
De a meséket majd ki adja vissza?

Elmés, okos vagy. Mégse vagy te bölcs!
Nincs olyan állás, amelyet betöltés!

Kissé nagyon merész a szárnycsapásod,
Igen magasból nézed e világot!

Az ítélet kész! Tenni mit lehet?
Nagyon sajnállak. Nos hát, ég veled!
- Én Sokratest fölötte kedvelem,
De mégis, Caesar az én emberem!

Ave

Üdvözlégy, Alkonyat! Árnyak processziója
Mélységes némaság, mely kérdez és felel,
Üdvözlégy, titkokat megoldó boldog óra,
Melyben fáradt szívem pihenni réved el.

Ó áldott pillanat, mely föllobbantja bennem
Az elhunyt tüzeket, kiégett napokat,
Máglyává lesz szívem, hol elhamvad szerelmem
S fönixként ragyogón, fiatalon fogad.

Szent perc, köszöntelek. Most félre a világtól,
Mely zaklat és zajong; enyém az a világ,
Hol minden béke, csönd. A szürke Mája-fátyol
Egy percre fölszakad és közel ér a távol,
Hol *élnék*, amik itt csupán - melódiák!

Klytemnesztra

Klytemnesztra, te éjféllarcú asszony,
Meggyógyulok a gyáva gyöngeségtől,
Ha csak bús fõm márványválladra hajtom,
Klytemnesztra, te éjféllarcú asszony!

Klytemnesztra, az árnyékok gyötörnek,
Egy ölelésed megváltana engem,
Bár érckaroddal bordámat betörjed:
Klytemnesztra, az árnyékok gyötörnek!

Klytemnesztra, te szépség szörnyüisége,
Ha megfojtanád lelkemnek kígyóit,
Rám szállna az a nagy halotti béke:
Klytemnesztra, te szépség szörnyüisége!

Phaethon

Tajtétkzó paripák szaladnak át az égen,
Szikrázó szekeren harsogva száll a Nap,
Ösvényén kétfelől tűzrózsák hullanak,
Ujjongó Phaethon gyeplőt ereszt merészen!

De íme: zökkenés, de hallga: a kaosz
Föltámadt szörnyei dörögnek zúgva, bőgve,
Megroppan a szekér örök mélységbe dölve,
A horkant paripák kantárja szakadoz!

És míg a szörnyű gömb vörös lángot dobálva
Isteni ívet ír az égő Óceánba,
Fiatal Phaethon alakja tündökölve
Örök fény közt suhan a sötét semmi-ölbe.

Óda Dionysoshoz

Hatalmas izmú hős, víg isten, földre szálló,
Mámor barátja te, az élet szeretője,
Kinek királyi bot a termő szőlőtőke,
Feléd cikáz e dal, elégiára váló.

Az volt a szép világ, az élet és a mámor,
Az öröm himnuszát ujjongni szilajon,
Szent táncot lejteni a nevető napon,
Nem félni bánatok sápasztó alkonyától!

Pogány volt ősöm is, a barna tűzimádó,
Pirosló hajnalon a nap felé kiáltó,
Én is, a szomorú, én is pogány vagyok:

És bár köd és ború szürkén szívembe szállong
És bár minden napom egy evoét temet,
E dalt elsírom és benne - lelkemet!

Epitáfium

Mért nem maradtam szűz öledben,
Szent semmiség, mér nem maradtam én még,
Terülne rám jövendők szemfedője,
A szivárványszínt foganó fehérség.

Nem bánatanának durva színek,
Hazug igék és csontosöklű tettek,
Nem érzeném száz titkos gyászú órán,
Hogy most temetnek, engemet temetnek.

Jövendő asszonyoknak csókját
Sóvárgom olykor, nagy pillanatokban
Csillaghideg szerelmű asszonyoknak,
Kiknek szíve szívemmel összedobban.

Ha újra visszajön a lelke,
Beteg fogantatással jön világra,
Bénává, bússá, borússá fakítja
Múltamnak árnya, kísértetes árnya.

Fidiász a népnek...

Börtönbe dobtatok. Formátlan szürkeség
Örökös árnya főd és testtelen magány.
Lomhán szállong tova nagy, néma éjszakán,
Míg künn szobraimon új nap szerelme ég.

A népem elhagyott. Vésőm már nincs velem,
Karom meddőn lendül a szürkeségbe föl,
Rá a rozsdás bilincs vasnevetésbe tör.
Oda márvány, élet, teremtés, szerelem!

De az elefántcsont és arany remeke,
Melyre ráragyogott az istenek ege,
Az olimposzi fő derűsen él tovább.

S fenséges mása fenn a fényittas egen
Rá visszamosolyog gyönyörűségesen
S bámulja művemen kupolás homlokát!

Himnusz az emberhez

Az emberhez száll himnuszom ma,
Hittel hadd harsogom dalom,
Nagy ismeretlenek helyében,
Dacos fejem meghajtva mélyen,
Szelíden és örök reményben
Ez ismerőst magasztalom.

Tudjátok-e, hogy mi az ember?
A por s a végtelen fia,
Istent teremtő földi szellem,
Kemény pöröly vasvégzet ellen,
Ezer főséges küzdelemben
Viaskodó harmónia!

Nézzétek: izzad tar mezőkön,
Sarcol a rögből életet,
Nap égeti és tüske marja,
Tépázza ég és föld viharja
S a jövődő útján haladva
Csókolják fény és fellegek!

Nézzétek: napba törtetően
Mint épít büszke kupolát,
Egekbe lendül lelke, karja,
Kőhomloka, ércakarátja
Győzelmesen lendül magasba
És mélységekbe száll tovább!

Ember! Hittel hiszek tebenned,
Ember! Forrón szeretlek én.
Te nyomorúságos, hatalmas,
Te végzetes, te forradalmas,
Te halálban is diadalmas
Utód az Isten örökén!

Megy a hajó

Kürtőhang bűg a mély, fekete éjbe,
Panaszos bűgás, ködben elhaló,
A titokterhes ismeretlenségbe
Lomhán indul az utolsó hajó.
Egy piros kendő még lobog a szélben,
Egy asszony a parton még integet,
De búcsúszava elhal a vak éjben
És zokogása, a szárnyaszegett!

Egykedvűn áll a kapitány a hídon.
Vén, viharverte, vaskezű legény,
Nem csillan könnyű a szemébe' titkon,
Nem rejtezik vád szíve rejtekén!
Pedig alatt, a szűk hajófenéken,
Magába fojtva gubbaszt száz sirám,
Míg fönn egy távol viharnak szelében
Új csillagon csügg a vén kapitány.

Mennek, sietnek. A bihari róna,
Kúnság, Bánság pusztája elmaradt.
Nem tart velük, csak egy rög és egy nóta,
Mindent beföd a szürke alkonyat!
Az égnek pásztortüzei lobognak,
Aranymezőknek délibábja int

S a fáradt, béna, néma magyaroknak
Egy új világ harsogja dalait!

A költő is megy. Hisz viharmadár volt
S jeges közönyben szárnya elfagyott.
Ő is nézi a fedélzeten állva
A hideg fényű, sarki csillagot.
Könnyű az égen némán tündökölni,
De dalos ajkkal lenn hallgatni fáj,
És koldús Lázárként koncert pörölni,
Mikor a lelkünk dús álmú király!

Hát menjenek! Hagyják el ezt a tájat,
A lusta ködöt, a meddő avart,
Ne hallják tar gally őszi sirámát,
Ne lássák lassan tűnni a magyart, -
Mint gyérül egyre, vad vízként kicsapva
Szűk Európa irígy szigetén...
Mint borul rája enyészet homokja
És siratatlan' mint vesz el, szegény!